

ת"פ 34572/08/18 - מדינת ישראל נגד מוחמד שלבי

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 34572-08-18 מדינת ישראל נ' שלבי

בפני
בעניין: כבוד סגן הנשיא, השופט נעמן אדריס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד שלבי

הנאשמים

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד עורווה חוסיין

ב"כ הנאשם - עו"ד הישאם הווארי

הנאשם - בעצמו

גזר דין

רקע וטיעוני הצדדים

1. כנגד הנאשם - אשר היה בזמנים הרלוונטיים בעל עסק לעבודות שיפוצים ונרשם כ"עוסק מורשה" - הוגש כתב אישום שעניינו עבירות לפי חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975.

הנאשם הודה בעובדות כתב האישום כמפורט:

בתקופה שבין מרץ 2012 ופברואר 2015 נמנע מלכלול בדיווחיו לרשויות המס 112 חשבוניות שהוציא ללקוחותיו בסך כולל של 4.2 מיליון שקלים, שסך המע"מ הגלום בהם מסתכם בכ-637,000 שקלים. בנוסף הודה כי הגיש 14 דו"חות כוזבים בהם דיווח על סכומי עסקאות נמוכים בהרבה מהכנסותיו בפועל, כך שהגיש 9 דו"חות "אפס" ו-5 דו"חות בהיקף כולל של כחצי מיליון שקלים בלבד. לבסוף הודה הנאשם כי במהלך התקופה הנזכרת לא הגיש כלל 2 דו"חות תקופתיים, שסכום המע"מ שנבע מהם - ולא שולם - הסתכם בכ-30,000 שקלים.

בהתאם הורשע בביצוע **14 עבירות של הגשת דו"חות כוזבים** לפי ס' 117(ב)(1) לחוק; **עבירה של ניהול פנקסי חשבונות כוזבים** לפי ס' 117(ב)(6) לחוק; **עבירה של מרמה** לפי ס' 117(ב)(8) לחוק; **ושתי עבירות של אי דיווח**

במועד לפי ס' 117(א)(6) לחוק.

2. בטיעוניה לעונש עמדה ב"כ המאשימה על החומרה המאפיינת את עבירות המס נשוא תיק זה ואת פגיעתן בערכים המגנים על נשיאה שוויונית בנטל המס ועל הקופה הציבורית, באופן המשפיע על הציבור הרחב ומטיל עליו נטל מס כבד יותר. לחומרה ציינה את ריבוי העבירות וביצוען השיטתי על פני תקופה ארוכה, וכן את היקפן הכספי המשמעותי אשר גרע מקופת המדינה כ-670,000 שקלים. בהתאם, ובשל הצורך להעביר מסר ברור ומרתיע למבצעי העבירות הכלכליות, ביקשה לקבוע מתחם ענישה הנע בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל, בצירוף מאסר מותנה בטווח שבין 7 ל-12 חודשים, וקנס כספי בגובה 5-10% מגובה המחדל.

לחובת הנאשם ביקשה לזקוף את האחריות הבלעדית לביצוע העבירות, את התכנון שקדם להן והשיטתיות בה בוצעו, את המדרג הגבוה של העבירות עצמן (עבירות מסוג פשע) ואת העובדה כי לא עשה דבר לצמצום הנזק שנגרם ממעשיו, והותיר את המחדלים על כנם. בעניין זה ביקשה לדחות כל טענה מטעם הנאשם לפיה הדו"חות הוגשו, תוך שהפנתה לתגובתו של מנהל מע"מ אשר צורפה לטיעוני ההגנה. משכך ביקשה להטיל על הנאשם עונשים ברף העליון של המתחם בשים לב גם לעברו הפלילי המכביד, ולא ליתן משקל מהותי לנסיבות האישיות, לאחר שהפסיקה קבעה פעם אחר פעם כי בבואו של בית המשפט לגזור את דינו של אדם שהורשע בעבירות כלכליות, לא יתן משקל לנסיבות האישיות ולמצוקה כלכלית.

בשולי הדברים ביקשה לדחות כל טענה שתועלה לעניין חלוף הזמן, כאשר ידוע כי מטבעם של תיקי המס המטריאליים שחקירתם מורכבת וממושכת.

3. מנגד טען הסנגור למתחם ענישה שתחילתו במאסר מותנה וקצהו ב-6 חודשי עבודות שירות, וביקש להסתפק בענישה מותנית וקנס כספי. כך בשל מכלול הנסיבות המצדיקות הקלה בעונש, ובראשן העובדה כי העבירות בוצעו על רקע התנהלות כלכלית לא נכונה, ירידה בהיקפי העבודה, סירוב הבנקים לאשר לנאשם אשראי וקריסת העסק כתוצאת האמור. כך גם נוכח ההודאה בהזדמנות הראשונה והחיסכון בזמן שיפוטי; מצבו הבריאותי המורכב של הנאשם וכן מצבו הנפשי שהתדרדר כתוצאת ניהול המשפט; העובדה כי עברו הפלילי ישן; מצבו הכלכלי הקשה שאף מנע ממנו להסיר את המחדלים הכספיים; והעובדה כי הסיר את המחדלים ככל שהדבר נוגע להגשת הדו"חות. עוד ביקש הסנגור לזקוף לזכות הנאשם את רצונו להגיע להסדר תשלומים עם הרשויות, אשר מצדן הערימו קשיים ודרשו תנאי תשלום שלא ניתן לעמוד בהם. לבסוף ביקש הסנגור ליתן משקל משמעותי לשיהוי בהגשת כתב האישום, אשר הוגש שנים לאחר ביצוע העבירות, וזאת ללא כל הסבר מניח את הדעת. בהתאם ביקש שלא למצות את הדין עם הנאשם ולהסתפק בענישה צופה פני עתיד ובקנס שיוכל לעמוד בו.

דין

4. כמצוות סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, בבואנו לקבוע את מתחם הענישה ההולם יש להתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוען.

5. על חומרתן של עבירות המס ספק אם יש צורך להרחיב. עבירות אלו פוגעות בערכים המגנים על שוויון הנשיאה בנטל המס, על אמון הציבור ועל קופת המדינה, וביצוען מוביל לתוצאות הרסניות למשק, לכלכלה ולמרקם החברתי. עבירות אלו הפכו זה מכבר ל"מכת מדינה" ונקבע כי הענישה בגין צריכה להיות חמורה ומרתיעה (רע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל, תק-על 2004(2), 209; עפ"ג (מחוזי-חיפה) 7373-03-09 מנשה נ' מדינת ישראל מיום 24/9/09).

יפים הדברים שנאמרו ברע"פ 9004/18 יצחקי נ' מדינת ישראל מיום 31/12/18:

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל".

6. בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות מלמדת כי הרוב המכריע של העבירות נשוא כתב האישום הן עבירות מן המדרג הגבוה (מסוג פשע), שבוצעו באחריותו הבלעדית של הנאשם במשך שלוש שנים רצופות, באופן שיטתי, תוך שהוא מעלים הכנסות בגובה 4.2 מיליון שקלים, ומדווח - לסירוגין - רק על חלק קטן מאוד מהכנסותיו. עבירות אלו בוצעו תוך תכנון מוקדם במטרה להתחמק מתשלומי מס, והובילו לפגיעה של מאות אלפי שקלים בקופה הציבורית. בנוסף ביצע הנאשם עבירות של אי דיווח, שהינן עבירות במדרג נמוך בהרבה, אך גרמו גם הן לגריעת כספים מהקופה הציבורית.

7. בחינת מדיניות הענישה בעבירות מהסוג הנזכר מלמדת על מנעד רחב של עונשים, המושפע בין היתר ממספר העבירות, משך ביצוען והיקפן הכספי וסוגיית הסרת המחדלים.

בנסיבות של המקרה שבנדון, ובשים לב כי לעבירות המטריאליות הצטרפו גם עבירות נוספות, אני סבור כי מתחם הענישה הראוי נע בין 9 ל-30 חודשי מאסר בפועל, בצירוף ענישה מותנית ועונשים כספיים. ראו והשוו:

בת"פ (שלום-תל אביב) 1528-09-09 מדינת ישראל נ' מדני מיום 12/11/18 נקבע מתחם ענישה הנע בין 7 ל-18 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות לפי סעיף 117(ב) שכללו השמטת הכנסות בגובה 4 מיליון שקלים, שחוב המס בגין הסתכם בכ-585,000 ₪. על הנאשם הוטלו 10 חודשי מאסר בפועל בשים לב לאי הסרת המחדל.

בת"פ (שלום-רמלה) 25121-07-14 מדינת ישראל נ' עבד אל האדי מיום 11/6/17 נקבע מתחם ענישה הנע בין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות לפי סעיף 117(ב) שסכום המס הנובע מהן הגיע לכ-750,000 ₪. על הנאשם הוטלו - במסגרת הסדר טיעון - 8 חודשי מאסר.

ברע"פ 9205/18 סולימאן נ' מדינת ישראל מיום 3/1/19 אישר בית המשפט העליון את מתחם העונש שנקבע בבית המשפט קמא, מ-6 ועד 18 חודשי מאסר בפועל, בגין ביצוע עבירות לפי ס' 117(ב) ו-117(ב)(8) לחוק המע"מ שכללו השמטת עסקאות בסכום של 4.2 מיליון שקלים, ואי תשלום מסים בגובה של למעלה מ-700,000 ₪. עונשו של

הנאשם הועמד על 10 חודשי מאסר בפועל במסגרת ערעור לבית המשפט המחוזי, הערעור על העונש לבית המשפט העליון, נדחה.

ברע"פ 528/18 ספדי נ' מדינת ישראל מיום 11/2/18 אושר מתחם ענישה הנע בין 8 ל-24 חודשי מאסר בפועל, שנקבע על ידי ביחס לנאשם אשר במסגרת שתי חברות שונות ביצע עבירות מרמה לפי פקודת מס הכנסה וחוק המע"מ, תוך השמטה של למעלה מ-4.3 מיליון שקלים, שחוב המס בגינם הסתכם במאות אלפי שקלים. על הנאשם הוטלו 12 חודשי מאסר בפועל בהתחשב בעבר נקי מחד ואי הסרת המחדלים מאידך, ועונש זה נותר על כנו גם בערכאות הערעור.

ברע"פ 9952/17 אדעיס נ' מדינת ישראל מיום 28/1/18 אושר מתחם הענישה שנקבע בבית המשפט קמא - מ-8 ועד 24 חודשי מאסר בפועל - בגין ריבוי עבירות לפי ס' 117(ב) לחוק המע"מ בהיקף כולל של למעלה מ-5 מיליון שקלים, שסכום המס המגולם בהן מגיע לכ-700,000 שקלים. בדומה אושר גם העונש שהוטל על הנאשם, 21 חודשי מאסר בפועל, בשים לב לתכנון והשיטתיות שאפיינו את העבירות, לאי הסרת המחדלים, לעבר הנקי ולנסיבות האישיות, ולחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות.

בת"פ (שלום-רמלה) 33690-08-13 מדינת ישראל נ' עודה מיום 18/7/16 נקבע מתחם ענישה הנע בין 8 ל-24 חודשי מאסר בגין עבירות לפי חוק המע"מ בסכום כולל של 5.5 מיליון שקלים, שהמס הגלום בהן הינו 700,000 ₪. פורסמו במאגרים.

8. בהתאם להוראות סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, יקבע עונשו של הנאשם בתוך מתחם ענישה זה, בשים לב לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות.

הנאשם בן 45.

לחובתו 6 הרשעות קודמות במגוון עבירות - אלימות, עבירות על חוק הכניסה לישראל, הפרת הוראה חוקית, ניסיון לקבל דבר במרמה ושימוש במסמך מזויף, קשירת קשר לעוון - האחרונה משנת 2013. נראה איפוא כי ביצוע עבירות פליליות אינו זר לו, הגם שמרבית הרשעותיו ישנות.

מאידך יש להביא בחשבון כי מאז ביצוע העבירות שכאן ובמשך שש השנים שחלפו מאז, לא נפתחו כנגדו תיקים חדשים בעבירות מס (ובכלל) ויתכן כי המסוכנות להישנות העבירות צומצמה.

9. לזכות הנאשם יש לשקול את ההודאה והחיסכון בזמן שיפוטי, אולם לחובתו תיזקף העובדה כי למרות הזמן הרב שחלף הותיר את כל המחדלים על כנם, ולא פעל לצמצום הנזק שנגרם בגינם. בהקשר זה תילקח בחשבון העובדה כי מדובר בחוב אישי, אשר בניגוד לחובות חברה ההופכים ל"חובות אבודים", ילווה את הנאשם לכל אורך הדרך, עד אשר ייגבה במלואו בידי רשויות הגבייה.

10. בצד האמור לא מצאתי מקום לקבל טענות אודות שיהוי, כאשר כתב האישום הוגש באוגוסט 2018 - שלוש וחצי שנים לאחר סיום ביצוע העבירות (פברואר 2015), וביתר שאת בהתחשב בעובדה שתיקי מס מטריאליים מחזיקים, מטבעם, חומר גולמי רב וכוללים גורמים מעורבים רבים.

11. לבסוף נתתי דעתי לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, בשים לב לשכיחות התופעה של ביצוע עבירות מס עד כדי הפיכתן לספורט לאומי (ע"פ (מחוז-ת"א) 71815/07 **שגב חברה לעבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל** מיום 12/3/08), כמו גם, מאידך, למצבו הכלכלי של הנאשם כפי שפורט על ידי הסנגור, ככל שהדבר נוגע לגובה הקנס שיוטל עליו וליכולת עמידתו בו.

סיכום והכרעה

12. בשקלול המתואר ובנסיבות התיק שבנדון, ולאחר שלא מצאתי כל שיקול המצדיק חריגה ממתחם העונש שנקבע על ידי, אני סבור כי עניינו של הנאשם מצוי ברף האמצעי-תחתון של המתחם. זאת בשים לב לחומרת העבירות הטבועה ולהיקפן הכספי, אי הסרת המחדלים מחד והעובדה כי מדובר בחוב אישי מאידך, וכן לעובדה כי למרות קיומו של עבר פלילי לא מבוטל, הרי שבמשך תקופה ארוכה לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים כלכליים נוספים.

13. **בהתאם אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

א. 11 חודשי מאסר בפועל.

ב. 7 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתוך תקופה זו על כל עבירה מסוג פשע לפי חוק המע"מ ויורשע בגינה, בין בתקופת התנאי ובין לאחריה.

ג. 3 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתוך תקופה זו על כל עבירה מסוג עוון לפי חוק המע"מ ויורשע בגינה, בין בתקופת התנאי ובין לאחריה.

ד. קנס בסך ₪ 40,000 או ששה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-40 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים החל ביום 1/9/21. אי תשלום אחד התשלומים במועדו יעמיד את יתרת הקנס לפירעון מיידי.

ה. הנאשם יתחייב להימנע מלעבור כל עבירה נשוא הרשעתו בפני למשך שלוש שנים החל מיום שחרורו והובהר לו כי אם יפר התחייבות זו יחויב לשלם ₪ 10,000.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בנצרת.

ניתן היום, י"ד סיוון תשפ"א, 25 מאי 2021, במעמד הצדדים.

הנאשם: אני מבין את עונש ההתחייבות ואני מתחייב לא לעבור את העבירות שבהתחייבות ומבין שאם אעבור אותן במהלך שלוש שנים מיום שחרורי, אחויב בתשלום של 10,000 ₪.

הסנגור: אבקש להורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהוטל על הנאשם לצורך שקילת הגשת ערעור.

התובע: משאיר לשיקול דעת.

החלטה

אני מורה על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהוטל על הנאשם בתיק זה, וזאת עד ליום 11/7/21. ביום 11/7/21, יתייצב הנאשם בשעה 08:00 בבית המעצר קישון כאשר הוא מצויד בתעודת זיהוי. לצורך הבטחת התייצבותו של הנאשם לריצוי עונשו, הנאשם יחתום על התחייבות עצמית ע"ס 10,000 ₪. בנוסף, אני מורה על הוצאת צו עיכוב יציאה מהארץ נגד הנאשם. הנאשם יפקיד את דרכונו במזכירות ביהמ"ש עד מחר, 26/5/21 בשעה 12:00.

ניתנה היום, י"ד סיוון תשפ"א, 25 מאי 2021, במעמד הצדדים.

חתימה